



ת"פ 44914/01/22 - מדינת ישראל נגד עומר עמרם בן סימון, טארק עמאש

בית משפט השלום בקריות
ת"פ 44914-01-22 מדינת ישראל נ' בן סימון(עציר)
ואח'

בפני	כבוד השופטת סימי פלג קימלוב
בעניין:	המאשימה
	נגד
הנאשמים	1. עומר עמרם בן סימון 2. טארק עמאש

גזר דין (נאשם 1)

כתב האישום המתוקן

1. הנאשם 1 הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן (במ/1) הכולל שני אישומים כמפורט להלן:

חלק כללי

הנאשמים בני זוג מזה כ - 10 שנים ועובר להגשת כתב האישום התגוררו יחד בדירה ברחוב מעלה הארזים במעלות תרשיחא.

בבעלות הנאשם 1 חשבון בנק בבנק הפועלים (להלן: "החשבון בפועלים"), חשבון בנק בבנק הבינלאומי (להלן: "החשבון הבינלאומי") וחשבון בבנק הדואר (להלן: "החשבון בבנק הדואר").

אישום ראשון כנגד נאשם 1 בלבד:

על פי עובדות האישום הראשון מר סימון מיכאלי (להלן: "המתלון 1") יליד 00.00.1954 הוא נכה בשיעור של 100% עקב לקות ראייה. במועדים הרלוונטיים לכתב האישום היו המתלון ורעייתו הבעלים של רכב מסוג קיה ספורטאז' שנת 2019 (להלן: "רכב הקיה") אותו הציעו למכירה ביד 2 (להלן: "המודעה").

בתאריך 28.12.2021 בשעה שאינה ידועה במדויק למאשימה יצר הנאשם קשר עם המתלון 1 בעקבות המודעה והתעניין בקניית הרכב בבעלותו. בהמשך, בסמוך לשעה 16:00 נפגשו הנאשם והמתלון מתחת לביתו של המתלון בנהריה, ולאחר שהנאשם בחן את הרכב אמר הנאשם למתלון בכזב כי הביא לו שיק בנקאי בתמורה לרכישת רכב הקיה בסכום המבוקש על ידי המתלון על סך 112,500 ₪. בהמשך לכך, ועל בסיס מצג השווא שיצר הנאשם, המשיכו עמוד 1



הנאשם והמתלונן 1 אל עבר בנק הדואר, ברחוב הגעתון 40 בנהריה, שם המתלונן העביר את הבעלות על רכב הקיה על שמו של הנאשם. בתמורה מסר הנאשם למתלונן שיק על סך של 112,500 ₪ מהחשבון בבינלאומי (**להלן: "השיק הראשון"**). בעת שמסר הנאשם למתלונן את השיק הראשון, הציג הנאשם מצג שווא למתלונן באומרו כי מדובר בשיק בנקאי. את השיק הראשון מסר הנאשם למתלונן, ביודעו כי לא קיים כיסוי מספיק בחשבון בבינלאומי כדי לפרוע אותו וכן כי חשבונו מוגדר כ"מוגבל" וביודעו שאין בכוונתו וביכולתו לשלם עבור הרכב. בעקבות מצג השווא קיבל הנאשם במרמה את החזקה ברכב המתלונן.

עוד באותו היום בשעות הערב, ניגשה רעיית המתלונן אל בנק הפועלים והפקידה את השיק במכונה. למחרת, ביום 29.12.21 שוחח המתלונן עם נציג הבנק, אשר מסר לו כי חסרה על השיק המילה "אלף" וכן כי לא מדובר בשיק בנקאי אלא בשיק פרטי. המתלונן ניגש אל הבנק על מנת לקחת את השיק כדי שהשיק לא יחזור.

בהמשך למתואר, יצר המתלונן קשר עם הנאשם ומסר לו את הדברים שנמסרו לו על ידי נציג הבנק והנאשם אמר למתלונן כי יגיע לביתו בשעות הערב על מנת להחליף את השיק.

בשעות הערב, הגיע הנאשם אל ביתו של המתלונן 1 ומסר לו שיק פרטי חדש (**להלן: "השיק השני"**) במעמד זה, טען הנאשם בפני המתלונן בכזב, כי המדובר ב"שיק זהב" וכי בתוך 20 דקות אמור המתלונן 1 לראות את הכסף בחשבון שלו.

את השיק השני מסר הנאשם למתלונן, ביודעו כי לא היה כיסוי מספיק בחשבון הבינלאומי כי לפרוע אותו וכן כי חשבונו מוגדר כ"מוגבל" וביודעו שאין בכוונתו וביכולתו לשלם עבור הרכב. בהמשך למתואר, חתמו הנאשם והמתלונן על מסמך "זיכרון דברים" שנערך בכתב יד. למחרת ביום 30.12.21 ניגש המתלונן אל הבנק והפקיד את השיק השני בחשבונו.

ביום 31.12.2021 לאחר שהמתלונן 1 לא ראה כי סכום השיק השני התקבל בחשבונו, שוחח עם הנאשם שמסר לו בכזב כי הכסף ייכנס לחשבונו עד השעה 18:00 בערב.

ביום 2.1.22 ניגש המתלונן 1 אל הבנק ונמסר לו שהשיק השני לא כובד שכן החשבון ממנו ניתן השיק הוא "חשבון מוגבל". השיקים הוצגו לפירעון על ידי המתלונן, חוללו ולא כובדו מסיבת אין כיסוי מספיק.

ביום 2.1.22 במרמה וללא ידיעת המתלונן 1, בסניף הדואר בכרמיאל, העביר הנאשם את הבעלות ברכב לצד ג', מר אחמד מנעא (**להלן: "מנעא"**), לאחר שמכר לו את הרכב בסך של 78,000 ₪. את הכסף קיבל הנאשם ב"העברת זהב" לחשבונו בבנק הדואר. על אף ניסיונותיו של המתלונן לקבל מהנאשם את התמורה עבור הרכב, הנאשם לא שילם את התמורה למתלונן.

בגין אישום זה הורשע הנאשם בעבירות של קבלת דבר במרמה - עבירה לפי סעיף 415 רישא לחוק העונשין,



תשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין") ועבירה של הוצאת שיק ללא כיסוי (2 עבירות) - עבירה לפי סעיף 432(א) לחוק העונשין.

אישום שני (כנגד שני הנאשמים)

במועדים הרלוונטיים לכתב האישום המתוקן היה אלעד בואדנה (**המתלון 2**) הבעלים של רכב מסוג פורד (**להלן: רכב הפורד**) אותו הציע למכירה.

ביום 2.1.22 פנה הנאשם 1 אל המתלון, תחילה באמצעות יישומון פייסבוק ולאחר מכן טלפונית וביקש פרטים בנוגע לרכב הפורד. המתלון מסר לנאשם 1 כי המחיר המבוקש עבור רכב הפורד הוא ₪ 67,000.

לאחר קבלת פרטים מהמתלון בנוגע לרכב הפורד נפגשו נאשם 1 והמתלון מתחת לביתו של המתלון 2 בנהריה, בסמוך לשעה 19:00. נאשם 1 הציג את עצמו בכזב בפני המתלון כהנדסאי רכבים ובחן את הרכב ואף ערך עליו נסיעת מבחן.

בהמשך למתואר ביקש הנאשם 1 לקדם את קניית הרכב והמשיך יחד עם המתלון אל עבר בנק הדואר ברחוב הגעתון בנהריה.

בשלב זה מסר הנאשם 1 למתלון סכום של ₪ 20,000 במזומן; ביצע העברה מחשבונו בבנק הדואר לחשבון הבנק של המתלון 2 וביחס ליתרה מסר למתלון 2 שיק בסך של ₪ 27,000 מחשבונו בבנק הבינלאומי. נאשם 1 מסר למתלון את השיק בידעו כי לא היה כיסוי מספיק בחשבון הבנק כדי לפרוע את השיק ובידעו שאין חובה על הבנקאי לפרוע את השיק וכל זאת בידעו שאין בכוונתו וביכולתו לשם עבור הרכב. המתלון 2 ביקש מהנאשם 1 כי ימסור לו שיק בנקאי על סכום היתרה והנאשם מסר בכזב כי מדובר ב"שיק זהב" וכי הכסף יתקבל בחשבון הבנק של המתלון לאחר חצות. בהמשך למצג השווא של הנאשם כמפורט המתלון העביר את הבעלות על רכב הפורד לידי הנאשם. בעקבות מצג השווא קיבל הנאשם במרמה את החזקה ברכב.

בהמשך למתואר הפקיד המתלון 2 את השיק בחשבון הבנק שלו, השיק חולל ולא כובד מסיבת אין כיסוי מספיק. ביום 5.1.22 הבחין המתלון שהשיק חזר ובבדיקה שערך גילה כי החשבון ממנו ניתן השיק הוא חשבון מוגבל. על אף ניסיונותיו של המתלון 2 ליצור קשר עם נאשם 1 לא שילם את התמורה בסך של ₪ 27,000 למתלון. בהמשך למתואר נאשם 1 נעצר על ידי משטרת ישראל ביום 3.1.22.

נוכח מעצרו של נאשם 1 ומתוך כוונה מצד נאשם 2 להכשיל את הליך החקירה בעניינו של נאשם 1 ולמנוע ממשטרת ישראל לאתר את רכב הפורד, ביום 3.1.22 נהג נאשם 2 ברכב הפורד והעבירו ממקום חנייתו בסמוך לבית הנאשמים והחנה אותו בסמוך לביתה של אחותו, תמא עאסלה המתגוררת בשוב מעלות תרשיחא.



בהמשך לכך, ביום 4.1.22 שוחח הנאשם 2 עם נאשם 1 מבית המעצר ובירר עימו באיזו צורה יכול למשוך כספים מחשבון הבנק של נאשם 1, זאת על מנת למנוע ממשטרת ישראל לאתר כסף בחשבון של נאשם 1 אך נאשם 1 מסר לנאשם 2 כי ניתן לפתוח יישומון של הבנק רק באמצעות טביעת האצבע שלו. בהמשך לכך באותה שיחה שאל הנאשם 2 את נאשם 1 האם הוא מעוניין שהנאשם 2 יעביר בעלות על רכב הפורד, זאת מתוך כוונה להכשיל את משטרת ישראל באיתור רכב הפורד, אך נאשם 1 השיב על כך בשלילה.

בגין אישום זה הורשע הנאשם 1 בעבירה של קבלת דבר במרמה - עבירה לפי סעיף 415 רישא לחוק העונשין ועבירה של הוצאת שיק ללא כיסוי - עבירה לפי סעיף 432(א) לחוק העונשין.

לנאשם 2 מיוחסת עבירה של שיבוש מהלכי משפט (2 עבירות) - עבירה לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

ראיות לעונש מטעם המאשימה

2. ב"כ המאשימה הגיש במסגרת הראיות לעונש את הצהרת נפגע העבירה מתלון מספר 2 מהאישום השני (1/ת), גיליון הרשעותיו הקודמות של הנאשם (2/ת), גזר דין מת"פ 58917-03-19 בית המשפט השלום בחיפה (3/ת).

עדות המתלון 1 - מר סימון מיכאל

3. במסגרת הראיות לעונש העיד מר סימון מיכאל המתלון באישום מספר 1. המתלון סיפר שהוא עיוור מוכר כנכה בשיעור של 100% . וכך סיפר המתלון בעדותו:

"כל מה שחשכתי כל החיים שלי בא הנוכל הזה, האוטו היה מפורסם ביד 2, אוטו של נכה, הוא ניצל את העובדה הזו. הוא בא נתן לי שיק מזויף, אמר לי שזה שיק בנקאי, אני לא רואה, לא מזהה שיקים, נכנסתי לאמרתי לו שהשיק חזר, בא למחרת והחליף לי לעוד שיק מזויף, אלוהים לקח אלי את העיניים, הוא לקח לי את הרגליים. אני מבקש עונש הכי כבד, מאז יש לי חרדות, יש לי פחדים בלילה. אני לא ישן. בא לי כל הזמן הנוכל הזה בלילה בחלומות. זה נוכל בינלאומי אסור שיסתובב בחוץ, מחפש אנשים נכים. אבקש כמה שאפשר להחמיר את העונש, כמו שהוא הרס אותי, יש לי נכדים בגילו, אלוהים לקח לי את העיניים הוא לקח לי את הרגליים.

ראיות לעונש מטעם ההגנה

4. במסגרת הראיות לעונש מטעם ההגנה והוגשו מסמכים בעניינו של הנאשם (1/נ), תביעה שהוגשה על ידי המתלון מספר 2 מהאישום השני (2/נ), וכן מסמכים רפואיים ופלט ריכוז חובות תיקי הוצאה לפועל בעניינו של הנאשם (3/נ).



תמצית טיעוני הצדדים לעונש

5. ב"כ המאשימה הדגיש את הנסיבות החמורות לשיטת המאשימה לביצוע העבירות ואת הפגיעה בערכים חברתיים מוגנים וטען שבמקרה זה מידת הפגיעה גבוהה זאת לאור העובדה שמדובר בשני מקרים. כמו כן טען ב"כ המאשימה שמדובר בעבירות שבוצעו בתחכום ושיטתיות ותוך תכנון מוקדם. העובדה שבאישום הראשון הנאשם מכר את הרכב בסכום נמוך ממה שרכש מלמדת לטענת המאשימה על תכנון מוקדם ועל מטרה בקיום העסקה על אף שהמתלונן לא קיבל את כספו ועד היום כחצי שנה לאחר המעשים הנאשם לא החזיר ולו שקל אחד למתלוננים. ב"כ המאשימה הפנה לפסיקה רלוונטית לענישה במקרים דומים לשיטת המאשימה ועתר לשני מתחמי ענישה שונים כאשר באשר לאישום הראשון עתרה המאשימה למתחם ענישה שנע בין עונש של 12 חודשי מאסר בפועל ברף התחתון לבין עונש של 24 חודשי מאסר בפועל ברף העליון. באשר לאישום השני עתרה המאשימה למתחם ענישה שנע בין עונש של 8 חודשי מאסר בפועל ברף התחתון לבין עונש של 18 חודשי מאסר בפועל ברף העליון.

באשר לנסיבות שאינן קשורות לעבירה טען ב"כ המאשימה שהנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן, חסך זמן שיפוטי והדבר צריך להיזקק לזכותו אך באופן מוגבל מאד לאור עברו הפלילי של הנאשם הכולל ארבע הרשעות קודמות בעבירות מרמה, התחזות, גניבה ואי נקיטת זהירות. הנאשם כך נטען הורשע בחודש אוקטובר 2020 בביצוע שתי עבירות קבלת דבר במרמה. במסגרת גזר הדין, הושת על הנאשם 9 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות והופעל מאסר על תנאי. ב"כ המאשימה עתר כי כל עונש שיושת על הנאשם ייגזר במצטבר לכל עונש שקיים בנוגע ליתרת מאסר ככל שיש כזאת אותה מרצה הנאשם בדרך של מאסר מאחורי סורג ובריח. זאת ועוד, לחובת הנאשם עונש של 7 חודשי מאסר על תנאי בר הפעלה בתיק זה. לפיכך, עתרה המאשימה לעונש של 22 חודשי מאסר בפועל והפעלת המאסר המותנה שלחובת הנאשם במצטבר, ענישה נלווית של מאסר על תנאי, קנס כספי ופיצוי לנפגעי עבירה. לעניין הרכב המאשימה עתרה לחילוט הרכב מהאישום השני, רכב שבבעלות הנאשם. מדובר ברכבו של המתלונן באישום השני האינטרס של המדינה בסופו של יום כך נטען מעבר לאינטרס הכלכלי בחילוט והרתעה הוא להשיב למתלוננים לפחות במעט מהכספים שנגזלו מהם והמאשימה השאירה לשיקול דעת בית המשפט כיצד לנהוג ביחס לכלי הרכב.

6. ב"כ הנאשם טען בעיקר לנסיבותיו האישיות של הנאשם והפנה לחוות הדעת הפסיכיאטרית שהגיש והקשיים אותם חווה הנאשם במהלך חייו כעולה מהמסמכים אותם הגיש. כמו כן הפנה ב"כ הנאשם לבעיותיו הרפואיות של הנאשם וטען שהשהייה במעצר מבחינה פיסית והן נפשית קשה לכל אדם קל וחומר לנאשם במצבו. טעמים אישיים מפורטים פורטו באריכות בדיון שהתקיים ביום 27.7.22 ואולם מפאת צנעת הפרט לא אפרט מעבר לאמור.

טען ב"כ הנאשם שמדיניות הענישה מלמדת שבמקרים דומים מתחם העונש נע בין עונש של מאסר על תנאי ברף התחתון לבין עונש של מספר חודשי מאסר בלבד. חיוב בקנס במקרים דומים מסתכם כך נטען בכמה אלפי שקלים ולא מעבר לכך והפנה לפסיקה התומכת לטענתו בטיעונו והדגיש שלנאשם אין כל יכולת כלכלית ולפיכך ביקש להימנע מהשתתף בקנס כספי. באשר לפיצוי הכספי טען ב"כ הנאשם באשר לאישום השני בו טוענת המאשימה לחילוט הרכב שהרכב נקנה בסכום של 67,000 ₪ מתוך שולמו לשיטת ההגנה 40,000 ₪ והנאשם רוצה להשיב את הסכום שנותר, קרי 27,000 ₪ והיתרה למתלונן מהאישום הראשון. הסנגור ציין שהנאשם חושש שישלם פעמיים, בהליך הפלילי ובהליך במסגרת התביעה האזרחית. באשר לעונש מאסר על תנאי שלחובת הנאשם עתר ב"כ הנאשם להפעיל בחופף את המאסר המותנה ולנכות את ימי המעצר.



דברי הנאשם

7. הנאשם בדברו הביע צער על מעשיו ואמר שהוא לוקח אחריות עליהם. הנאשם אמר בדברו שהוא עושה הכל על מנת להשיב למתלוננים את כספם וסיפר שהוא מתקשה במעצר וכי אינו מקבל את התרופות להן הוא זקוק וכי אין לו כסף בקנטינה לרכישת מוצרים. אפנה לדבריו של הנאשם כפי שפורטו בפרוטוקול הדיון. הנאשם ציין בדבריו כי אינו מקבל כל טיפול במסגרת המעצר לרבות טיפול פסיכיאטרי.

דיון והכרעה

8. בקביעת מתחם העונש ההולם את מעשי העבירות אותן ביצע הנאשם יתחשב בית המשפט **בערך החברתי** הנפגע מביצוע העבירות, **במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה ובהנהגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות.**

9. כתב האישום כולל שני אישומים המתפרשים על פני תקופה שמחודש דצמבר 2021 ועד חודש ינואר 2022. אני סבורה שמדובר במעשים שבוצעו תחת תכנית עבריינית אחת וקשורים זה לזה והגם שמדובר בקורבנות שונים ולפיכך הרי שהמעשים מהווים מסכת עבריינית אחת. לעניין זה אפנה לע"פ 4910/13 ג'אבר נגד מדינת ישראל :

"התיבה 'אירוע אחד' רחבה דיה כדי לכלול גם פעולות עברייניות שבוצעו על פני רצף זמן; כללו מעשים שונים; ביחס לקורבנות שונים; ובמקומות שונים. הכל, כל עוד הם מהווים מסכת עבריינית אחת".

הנאשם פעל באותה שיטה בשני האישומים לשם אותה תכלית והיא קבלת כלי רכב במרמה. אשר על כן אני סבורה שיש לקבוע כי מדובר באירוע אחד בגינו יש לקבוע מתחם עונש אחד. לצד האמור, יש ליתן את הדעת לכך שכל מעשה או עבירה יזכו להתייחסות ראויה במסגרת גזירת העונש. אפנה לעניין זה לעפ"ג (מחוזי באר שבע) 39844-08-13 **מדינת ישראל נ' פאיז אבו רקייק**, (26.12.2013).

10. **הערכים החברתיים המוגנים בעבירות שביצע הנאשם הם:** הגנה על קניינו של אדם, הגנה על חופש הפעולה והבחירה ועל היכולת לקבל החלטות מבלי שירומה או יוטעה בזדון על ידי אחר. כמו כן בעבירות של הוצאת שיק ללא כיסוי הערכים הנפגעים הם קיום יחסי אמן בשוק הפרטי ובשוק העסקי ובחופש הרצון, חופש הפעולה וחופש הבחירה של הפרט.

11. אפנה לעניין זה לדברי בית המשפט העליון בע"פ 752/90 **ברזל נ' מדינת ישראל**, (1.3.92):

"...האינטרס החברתי עליו באה עבירת המרמה להגן הוא חופש הרצון, חופש הפעולה וחופש הבחירה של המרומה. פגיעה בחופש זה, אשר באה כתוצאה ממעשה המרמה ואשר הביאה למרמה יתרון או הישג, היא שעומדת ביסודותיה של העבירה שבסעיף 415 לחוק...".



12. לעניין **מידת הפגיעה בערך המוגן**, הרי שמדובר בשיטתיות שבה נעברו העבירות, בתכנון מראש ובעובדה שהכספים לא הושבו למתלוננים, הרי שמידת הפגיעה בערכים המוגנים היא בינונית עד גבוהה.

13. נסיבות ביצוע העבירות מלמדות על חומרה משמעותית כאשר הנאשם ניצל האישום הראשון את נסיבותיו של המתלון ופעם אחר פעם הונה אותו כאשר מסר לו שיקים ללא כיסוי לאחר שהחזקה על רכבו של המתלון הועברה לידי. אם לא די בכך הרי שהנאשם מכר את הרכב לאחר וקיבל תמורה על כך בעודו יודע שהונה את בעל הרכב המתלון מספר 1. עדותו של המתלון בפני מדברת בעד עצמה באשר למצוקה אליה נקלע כתוצאה ממעשיו של הנאשם. באישום השני הנאשם פעל באותה שיטה כלפי מתלון אחר והעביר את החזקה על הרכב לאחר ששילם את חלקו של הכסף למתלון בידעו שחשבונו מוגבל ואינו יכול לעשות כן. מהצהרת נפגע עבירה מתלון מספר 2 עולה כי המתלון ביקש למכור את רכבו מאחר ונקלע למצוקה כלכלית בעקבות משבר הקורונה בהיעדר הכנסה. מעשיו של הנאשם גרמו למתלון לא רק נזק כלכלי אלא גם עוגמת נפש ודכדוך כך כעולה מהצהרת נפגע העבירה (1/ת).

14. לעניין **מדיניות הענישה הנוהגת הרי שזו** נעה במנעד רחב שבין מספר חודשי מאסר ועד למאסר ממושך לצד העונשים הנלווים לעניין זה אפנה לרע"פ 8778/18 **שאוּש נגד מדינת ישראל** (24.12.2018); רע"פ 8443/15 **חגולי נגד מדינת ישראל** (15.12.2015); רע"פ 6435/09 **אוסקר נגד מדינת ישראל** (11.08.2009); ע"פ (מח' מרכז) 28122-10-14 **אלחנן נגד מדינת ישראל** (17.02.2015); ע"פ (מח' מרכז) 6785-04-10 **קצירי נגד מדינת ישראל** (02.06.2010); ת"פ (ראשל"צ) 35444-06-15 **מדינת ישראל נגד גניש** (27.12.2018); ת"פ (נתניה) 17414-03-16 **מדינת ישראל נגד שובייב** (17.09.2017); ת"פ (ת"א) 53616-06-11 **מדינת ישראל נגד דבוש** (23.04.2014); ת"פ (רמ') 2482/08 **מדינת ישראל נגד ברעם** (14.03.2011).

עוד אפנה לפסיקה הבאה אם כי יצוין שהנסיבות שונות:

רע"פ 2020/22 **לירן לביר נ' מדינת ישראל** (27.3.2022), שם הורשע המבקש על יסוד הודאתו בעבירה של קשירת קשר לביצוע עוון, קבלת דבר במרמה ומסירת ידיעה כוזבת. המבקש קשר קשר עם אחר במטרה להיפטר מרכבו ולקבל תמורתו את כספי הביטוח. לאחר המעשה ניגש המבקש לתחנת המשטרה, דיווח על גניבת רכבו ותבע את חברת הביטוח וקיבל את כספי הביטוח במרמה. מתחם בענישה נקבע בין 3 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ועד 13 חודשי מאסר בפועל, ועל המבקש נגזר עונש של 3 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד ענישה נלווית. ערעור שהוגש לבית המשפט המחוזי נדחה וכך גם בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון.

רע"פ 8778/18 **שאוּש נ' מדינת ישראל** (24.12.18) שם הורשע המבקש לאחר ניהול הוכחות בשתי עבירות של קבלת דבר במרמה משני אנשים שונים בשווי כולל של 80,000 ₪ ועבירה של הוצאת שיק ללא כיסוי. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה כולל בין 5 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר בפועל, וגזר על המבקש 6 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. ערעור שהוגש לבית המשפט המחוזי נדחה, וכך גם בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון.



רע"פ 8778/18 **צלאח שאויש נ' מדינת ישראל** (24.12.18). במקרה זה הורשע המערער בשתי עבירות של קבלת דבר במרמה לפי סעיף 415 של חוק העונשין, משני אנשים שונים, בשווי כולל של כ-80,000 ₪, וכן הוצאת שיק ללא כיסוי. לנאשם יוחסו שני אישומים האחד בגין הוצאת צ'ק בסך של 10,000 ₪ ללא כיסוי והשני בגין עבירה של קבלת דבר במרמה. הנאשם ביקש לרכוש מהמתלון סחורה בשווי של 71,000 ₪. בית המשפט קבע כי מדובר באירוע אחד וכי מתחם העונש ההולם נע בין 5-12 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים וגזר על הנאשם 6 חודשי מאסר לריצוי בפועל, לצד מאסר מותנה, קנס ופיצוי למתלוננים. הנאשם ערער על חומרת העונש, ובית המשפט המחוזי דחה את הערעור ובר"ע שהוגשה נדחתה אף היא, תוך שבית המשפט העליון הזכיר את חומרת העבירה ופגיעתה בערכים המוגנים:

"בהתחשב בחומרת מעשיו, אינני סבור כי העונש שהושת על המבקש מחמיר עמו או גרם לחוסר צדק כלשהו. המבקש פעל בשיטתיות והונה שני אנשים שונים באופן שהביא לפגיעה משמעותית בפרנסתם. עבירות המרמה והזיוף פוגעות ביחסי האמון הבסיסיים בחברה הנפוצים לשם שגשוגה ונדרשת החמרה בענישה בשל ביצוע עבירות אלה".

ברע"פ 3163/07 **ארנון דגני נ' מדינת ישראל** (17.4.07) נדון עניינו של מתלון שפנה לנאשם וסיפר לו כי הוא זקוק להלוואה לשם רכישת רכב. הנאשם הציע למתלון שיפתח עבורו חשבון בנק וביקשו להפקיד 33,000 ₪ בחשבון. המתלון מסר לנאשם סך כולל של 18,500 ₪ אך חזר בו מכוונתו לרכוש את הרכב והנאשם סירב להשיב לו את כספו. בית משפט השלום הרשיע את הנאשם, לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של קבלת דבר במרמה והטיל עליו 9 חודשי מאסר בפועל, לצד רכיבי ענישה נוספים, ביניהם פיצוי למתלון בסך 18,500 ש"ח. הנאשם ערער על פסק הדין, וערעורו נדחה. בר"ע שהגיש הנאשם לבית המשפט העליון נדחתה אף היא.

15. הצדדים הפנו לפסיקה התומכת לטענתם במתחם הענישה לו עתרו ועונשו של הנאשם. לעניין זה אציין שהפסיקה שהוגשה על ידי ההגנה שמלמדת על פסיקה מקלה בחלקה היא תולדה של נסיבות מיוחדות. כך למשל אפנה לת"פ (נצ') 6078-01-09 מדינת ישראל נ' גמיל עדוי בית המשפט השית עונש של מאסר של 6 חודשים בדרך של עבודות שירות תוך שנתן משקל משמעותי לעובדה שחלף זמן ניכר מאז ביצוע העבירות של כ - 12-14 שנים. ת"פ 17135-06-15 מדינת ישראל נ' אביב שטרן- בית המשפט נתן משקל של ממש לתסקיר חיובי והשבת סכום כסף למתלון, זאת לצד העובדה שמדובר באירוע אחד. בת"פ 48974-09-16 מדינת ישראל נ' מנשירוב, בית המשפט קבע מתחם עונש שנע בין 6 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות לבין עונש של 24 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט ציין עבר נקי של הנאשם והעובדה שהיה נתון זמן ממושך בתנאים מגבילים ומצבו הרפואי והשית עליו עונש בדרך של עבודות שירות.

16. לאחר שנתתי דעתי למכלול השיקולים הרלוונטיים, הנוגעים לנסיבות העבירות והמעשים, ובשים לב למדיניות הענישה במקרים דומים, הריני לקבוע כי במקרה הנדון ינוע **מתחם העונש ההולם בין 9 חודשי מאסר שניתן לשאת בנסיבות מתאימות בדרך של עבודות שירות ועד לעונש של 24 חודשי מאסר בפועל ברף העליון וכל זאת לצד ענישה נלווית.**



17. לא מצאתי שנסיבות תיק זה יש לחרוג ממתחם העונש לקולה או לחומרה.

18. באשר לעונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם נתתי משקל לקולה לנסיבות הרפואיות של הנאשם כעולה **מנ/1 ו - נ/2** ובשל צנעת הפרט לא אפרט מעבר לאמור. כמו כן הגיש ב"כ הנאשם רשימת תיקי הוצאה לפועל (**נ/3**). כמו כן נתתי משקל להודאת הנאשם בעובדות כתב האישום ובכך שחסך את עדות המתלוננים ועדים רבים נוספים. לחומרה נתתי משקל לעברו הפלילי של הנאשם (**ת/2**). לחובתו של הנאשם הרשעות קודמות ובין היתר הרשעה מיום 20.10.2020 בגין עבירה של קבלת דבר במרמה. בגין הרשעה זו נדון הנאשם לעונש של 9 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות. לחובתו של הנאשם גם מאסר על תנאי בר הפעלה בתיק זה של 7 חודשים. עיון בגזר הדין מלמד שהנאשם ניצל שתי מתלוננות מבוגרות, עשה עליהן מניפולציות וגזל את כספן. דומה שהנאשם אינו בוחל באמצעים בעבור בצע כסף תוך ניצול האחר ובתיק שבפני עשה כן שלא בפעם הראשונה.

המאשימה עותרת להפעלת מאסר על תנאי שלחובת הנאשם במצטבר לעונש שיושת עליו והסנגור עתר לעונש של 7 חודשי מאסר בפועל והפעלת מאסר על תנאי בחופף לעונש זה.

19. באשר לאופן הפעלת המאסר על תנאי, קובע סעיף 58 לחוק העונשין כי יש להפעיל את עונש המאסר על תנאי במצטבר לעונש שיוטל בתיק זה, אלא אם קיימים טעמים מיוחדים שיירשמו, או אז יופעל בחופף. התכלית של סעיף 58 לחוק העונשין היא תכלית הרתעתית במובהק, וראו: ש"ז פלר **יסודות דיני עונשין** כרך ג 338 (1992). בענייננו, תכליתו ההרתעתית של סעיף 58 לחוק העונשין אף צריכה לבוא לידי ביטוי ביתר שאת נוכח עברו הפלילי של הנאשם הכולל עבירות של הונאה. לפיכך לא מצאתי כל טעם מיוחד אשר יש בו להצדיק הפעלת המאסר על תנאי בחופף למאסר בפועל שמוטל על הנאשם בתיק זה ויש להפעיל את המאסר המותנה במצטבר לעונש.

שאלת חילוט רכב הפורד

20. המאשימה עותרת לחילוט ברכב מסוג פורד שבבעלות הנאשם (אישום מספר 2) תוך שהמדינה מציינת שמעבר לאינטרס הכלכלי בחילוט והרתעה יש להשיב למתלונן את כספו שנגזל ממנו. לפיכך, המדינה השאירה לשיקול דעת בית המשפט את אופן החילוט והשבת הכספים ולשיטת המאשימה ככל שבית המשפט יחליט כי הפיצוי ישמש בהתאם לשווי הרכב המאשימה לא תתנגד ולא תעמוד על בקשת החילוט. יש לציין כי לא הוגשה כל בקשה להחזרת תפוס של הרכב על ידי איש.

21. לצורך בחינת שאלת החילוט ובשים לב שהובא לידיעת בית המשפט כי מתקיים הליך משפטי אזרחי בגין תביעה שהוגשה על ידי המתלונן מספר 2 נקבע דיון במעמד עורכי הדין המייצגים את המתלונן 2. בהסכמת הצדדים אף התקיים דיון שאינו פורמאלי בניסיון להביא את הצדדים להסכמות ביחס לשאלת החילוט כאשר ב"כ המאשימה הצהיר כי המדינה איננה חלק ממשא ומתן בין הנאשם לבין המתלונן 2 באמצעות עורכי דינו. ניסיון זה לא צלח.

22. על פי עובדות כתב האישום סוכם בין הנאשם לבין המתלונן 2 כי סכום הרכב למכירה הוא ₪ 67,000. בשלב



ראשון הנאשם מסר למתלון סכום של 20,000 ₪ במזומן וביצע העברה מחשבונו בבנק הדואר בסכום של 20,000 ₪ וביחס ליתרת התשלום מסר הנאשם למתלון שיק בסך של 27,000 ₪ בידועו שהשיק ללא כיסוי. כנגד הנאשם כאמור הוגשה תביעה אזרחית ת"א 22-02-20046 (נ/2). מהתביעה עולה כי המתלון 2 מבקש פסק דין הצהרתי ושווי התביעה בסכום של 67,000 ₪.

23. בשאלת חילוט הכלל הוא חילוט לטובת המדינה ואילו הסגת החילוט מפני אדם אחר הטוען לזכות היא החריג לכלל. המדינה עותרת לחילוט הרכב שכבר בבעלות הנאשם על פי סעיפים 32+39 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט - 1969. בענייננו מבקשת המאשימה מבית המשפט לחלט את הרכב לצורך מכירתו או השבתו למתלון 2 כאשר על הפרק הליך משפטי אזרחי בשאלה זו.

24. על רקע פגיעה אפשרית בקניינו של גורם שלישי יש להגן על זכויותיו של מי שאינו מעורב בעבירות. ראו: ע"א 7025/12 קמור רכב (1990) בע"מ נ' מדינת ישראל (25.5.2014) (להלן: עניין קמור); ע"פ 4496/04 מחג'נה נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (פורסם בנבו, 11.9.2005).

25. סעיף 39(א) לפסד"פ, קובע:

39. (א) על אף האמור בכל דין, רשאי בית המשפט, בנוסף על כל עונש שיטיל, לצוות על חילוט החפץ שנתפס לפי סעיף 32, או שהגיע לידי המשטרה כאמור בסעיף 33, אם האדם שהורשע במעשה העבירה שנעשה בחפץ או לגביו הוא בעל החפץ; דין צו זה כדין עונש שהוטל על הנאשם.

(ב) ...

(ג) צו חילוט לפי סעיף זה יכול שיינתן בין בגזר הדין ובין על פי עתירה מטעם תובע.

26. כעולה מלשון החוק הפשוטה, לחילוט רכוש הקשור בביצוע העבירה תכלית עונשית מובהקת ונקבע במפורש כי הדבר יעשה בנוסף לכל עונש אחר. מדובר אפוא בתכלית הנוגעת ישירות לשיקולי הענישה כפי שנקבעו על ידי המחוקק. בענייננו מבקשת המאשימה לחלט את הרכב שנקנה על ידי הנאשם במרמה לצורך מכירתו והעמדת שוויו להשבה למתלון.

27. אשר לשיקול הדעת אותו יפעיל בית המשפט בהחלטה בדבר חילוט תפוס, על פי ההלכה יש להביא בחשבון את השלכות החילוט ואת אופן השתלבותה בענישה הכוללת של הנאשם. ראו לעניין זה את שנקבע בע"פ 6234/03 מדינת ישראל נ' זיתאוי (9.3.2005):

"אכן, המכונית שימשה בידי המערער כלי בלעדיו היה מתקשה להפיל את המתלוננת ברשתו ולבצע בה את העבירות בהן הורשע. אולם, אותה סמכות חילוט היא סמכות שברשות, ובטרם יעשה בה בית המשפט שימוש, הוא מצווה לתת את דעתו גם על השלכותיה, וכיצד היא משתלבת במערך רכיביו האחרים של העונש. אכן, בנסיבות אחרות ראוי גם ראוי היה להורות



על חילוט המכונית, אולם משנגזר למערער עונש מאסר, אותו אני מציע להאריך, סבורני כי בית המשפט המחוזי היה רשאי לקבוע כי בחילוט גלומה הכבדה מעבר לנדרש, ועל כן נכון להימנע ממנה".

28. בחילוט רכוש יש משום פגיעה מהותית בקניינו של אדם. על כן, שומה על בית המשפט לאזן בין התכליות לשמן נועדה סמכות החילוט לבין זכויות ואינטרסים אחרים של הבעלים. המבחן המנחה לעניין זה הוא מבחן הזיקה בין הרכוש לביצוע העבירה ועצמת זיקה זו ובשים לב לחומרת העבירה. ראו לעניין זה ע"פ 4148/92 מועד נ' **מדינת ישראל** (22.9.1994):

"אמת המידה היא במהותה ובעוצמתה של הזיקה בין החפץ לבין העבירה ובחומרתה של העבירה, היינו במקרה כגון זה שבפנינו עולה השאלה באיזה מידה שימש הרכב באופן מהותי לביצוע העבירות שבוצעו".

בענייננו הוגשה כאמור תביעה אזרחית אשר בין היתר עומדת בבסיסה בקשה לפסק דין הצהרתי ביחס לרכב ועל כן לא יהיה זה נכון לאחר שהמתלונן טוען לזכות על הרכב לקבוע במסגרת גזר הדין מסמרות ביחס לבעלות על הרכב כאשר כעת הרכב בבעלות הנאשם. אוסיף עוד כי בקשת המאשימה לחילוט הרכב אינה נעוצה בהרתעה או ענישה אלא על מנת לסייע למתלונן להשיב לו את כספו או רכבו. לפיכך לאחר שנתתי דעתי לנסיבות תיק זה אני דוחה את הבקשה לחילוט הרכב אך יחד עם זאת יינתן צו איסור דיספוזיציה ברכב וזאת עד לסיום ההליך שבתביעה האזרחית או עד אשר תינתן החלטה אחרת על ידי המותב שדן בתביעה האזרחית.

29. **אשר על כן במכלול השיקולים לקולה ולחומרה אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:**

12 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו של הנאשם מיום 3.1.22

אני מורה על הפעלת מאסר על תנאי של 7 חודשים מת"פ 58917-03-19 בית המשפט השלום בחיפה מיום 20.10.20 במצטבר לעונש שהושת על הנאשם בתיק זה.

סך הכל ירצה הנאשם עונש של 19 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו מיום 3.1.22.

7 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו של הנאשם שלא יעבור כל עבירת רכוש, לרבות עבירה של קבלת דבר במרמה.

אני מחייבת את הנאשם בתשלום פיצוי כספי לכל אחד מהמתלוננים בסכום של 20,000 ₪. הפיצוי לכל אחד מהמתלוננים ישולם עד ליום 1.1.23.

בנסיבות העניין לאור תקופת המאסר שנגזרה על הנאשם אני נמנעת מהשתת קנס כספי על הנאשם.

ניתן בזאת צו איסור דיספוזיציה ברכב הפורד מ.ר. 60-888-75 שנת 2012 וזאת עד למתן פסק דין התביעה האזרחית 20046-02-22 או עד להחלטה אחרת שתינתן על ידי המותב שדן בתביעה זו. מזכירות בית המשפט תמציא את גזר הדין למשרד הרישוי.

זכות ערעור בתוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.

ניתן היום, ט' אלול תשפ"ב, 05 ספטמבר 2022, בנוכחות הצדדים.